

5. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. наказом М-ва фінансів України від 30 лист. 1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення: 21.04.2023).

ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА МЕТОДІВ ЇХ ОБЛІКУ

***Вербицька В.І.**, канд. екон. наук, доцент
Вересовська Г.В., здобувач вищої освіти*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Грошовий потік – це рух грошових коштів, який виникає в результаті діяльності підприємства. Вхідні грошові потоки – це гроші, які отримує підприємство від продажу товарів або послуг, вкладів, кредитів тощо. Вихідні грошові потоки – це гроші, які підприємство витрачає на оплату зарплат, закупівлю сировини, обладнання, рекламу та інші витрати. Управління грошовим потоком є важливим елементом фінансового менеджменту підприємства, оскільки забезпечує стабільність його фінансового стану, здатність до інвестування та розвитку. Тому вивчення та аналіз грошових потоків має велике значення для успішного управління підприємством.

Грошові потоки є важливим елементом господарської діяльності підприємств, оскільки вони забезпечують фінансову стабільність і розвиток компанії. Вони дозволяють підприємству забезпечити оплату заробітної плати, виплату податків, погашення боргів, закупівлю сировини та обладнання, проведення рекламних заходів, розвиток нових продуктів і послуг та інше.

Дослідження проблеми формування грошових потоків є важливим для підприємств, оскільки дозволяє забезпечити оптимальний баланс між вхідними і вихідними

грошовими потоками, прогнозувати майбутні грошові потоки, що є важливим для планування бюджету і розвитку компанії. Це дозволяє їм раціонально розподіляти грошові ресурси і забезпечувати стабільний фінансовий стан, що є ключовим фактором для успішної діяльності.

Грошові потоки є складним явищем, що включає в себе багато аспектів, таких як виникнення, рух, вплив на фінансовий стан підприємства та інше. Хоча існує багато наукових досліджень та праць, що присвячені проблемі грошових потоків, проте немає єдиної теоретичної бази, яка б включала в себе усі аспекти управління грошовими потоками підприємства.

У своїх дослідженнях багато вчених наголошують на важливості розуміння сутності грошових потоків та їх ролі в управлінні фінансами підприємства. Крім того, вони досліджують різні аспекти грошових потоків, такі як джерела формування, фактори, що впливають на рух грошових потоків, методи їх управління та інше.

Проте для формування єдиної теоретичної бази необхідно здійснювати подальші наукові дослідження, що дозволять уточнити та систематизувати знання про грошові потоки та їх управління. Такі дослідження можуть бути корисними для практиків, оскільки дозволять розробляти ефективніші методи управління грошовими потоками та забезпечувати стабільний фінансовий стан підприємства.

Існує значна кількість наукових досліджень, що присвячені аналізу сутності, виникнення та руху грошових потоків в господарській діяльності підприємств. Проте, відсутність узагальненої теоретичної бази, яка б охоплювала усі аспекти управління грошовими потоками, залишається актуальною проблемою.

Надзвичайно важливим є розвиток методів та підходів до оцінки ефективності управління грошовими потоками, а також створення комплексних інструментів для

управління грошовими потоками підприємств [1]. Однак на сьогоднішній день існує значний дисбаланс між теоретичними напрацюваннями та практичними рекомендаціями щодо управління грошовими потоками. Тому подальше дослідження даної теми та формування єдиної теоретичної бази, яка б охоплювала усі аспекти управління грошовими потоками, є важливим завданням для науковців та практиків у галузі фінансів та економіки.

В економічній літературі сформувалися два основні підходи до визначення категорії грошовий потік.

Перший підхід визначає грошовий потік як різницю між надходженнями та виплатами коштів за певний період часу, що дозволяє оцінити фінансовий результат підприємства за цей період.

Другий підхід визначає грошовий потік як безперервний рух коштів від їх надходження до виплати за певний період, що дозволяє оцінити ефективність управління коштами підприємства. Цей підхід дає змогу оцінювати динаміку грошових потоків, зокрема з'ясувати, які джерела приносять більше прибутку, а які – менше. Обидва підходи мають свої переваги та недоліки і використовуються в залежності від конкретної ситуації та завдань аналізу грошових потоків підприємства. Перший підхід зорієнтований на визначення фінансового результату діяльності підприємства, тоді як другий підхід акцентує увагу на безперервному русі коштів і на взаємозв'язку між ними. Для управління грошовими потоками підприємства необхідно використовувати обидва підходи, оскільки їх поєднання дозволяє забезпечити повну картину щодо руху грошових коштів в компанії.

Таким чином, поняття грошового потоку можна розглядати з різних позицій, залежно від мети аналізу, і обидва підходи мають свої переваги і недоліки.

Перше визначення зводиться до того, що грошовий потік – це залишок грошових ресурсів на конкретний момент часу, який не може ототожнюватися з потоком (обігом, рухом), оскільки потік означає рух. При цьому обсяг грошових потоків може характеризуватися такими показниками як обсяг коштів, які надійшли, та обсяг витрачених коштів. Грошовий потік має визначатися як сукупність послідовно розподілених у часі подій, пов'язаних з відокремленим та логічно завершеним фактом зміни власника грошових ресурсів через виконання зобов'язань між економічними агентами.

Друге визначення більш точно відображає ідею грошового потоку як безперервного руху коштів, який включає в себе як притоки, так і відтоки грошових ресурсів підприємства за певний період часу. Цей підхід розглядає грошовий потік як динамічний процес, який може бути описаний показниками, такими як чистий грошовий потік (різниця між притоками та відтоками коштів), грошові притоки (доходи) та грошові відтоки (витрати), а також залишки грошових коштів на початок і в кінці періоду. Такий підхід до визначення грошового потоку дозволяє отримати більш повне уявлення про фінансову діяльність підприємства та забезпечити ефективне управління грошовими потоками. Наприклад, можна визначити, які конкретні джерела та напрямки забезпечують надходження коштів, які витрати є найбільш значущими для підприємства, які види діяльності є найбільш прибутковими та як можна оптимізувати грошові потоки для досягнення кращих фінансових результатів.

Таким чином, детальний аналіз грошових потоків може стати основою для вдосконалення фінансової стратегії підприємства та підвищення ефективності його діяльності [2]. Ця проблема дійсно є надзвичайно важливою для підприємств, оскільки детальний аналіз грошових потоків може

допомогти зрозуміти, які складові є найбільш важливими для забезпечення фінансової стабільності та розвитку підприємства. Для цього потрібно виконати розширений аналіз грошових потоків, що включає розгляд кожного окремого напрямку діяльності підприємства та видів витрат. Такий аналіз може виявити, що деякі види витрат не ефективні та можуть бути зменшені, або ж, що певні напрямки діяльності приносять більшу виручку, ніж інші.

Означений аналіз допоможе підприємству зрозуміти, які складові його діяльності впливають на його фінансовий результат, та приймати ефективні рішення щодо управління грошовими потоками.

Інформація, яка міститься в звіті про грошові потоки, дозволяє здійснювати аналіз фінансової діяльності підприємства та розробляти стратегію подальшого розвитку [3].

Вибір методу обліку грошових потоків залежить від розміру і складності підприємства, його галузі та вимог зовнішніх користувачів фінансової звітності. Метод прямого обліку грошових потоків включає аналіз змін балансу грошових коштів підприємства за певний період, включаючи збільшення або зменшення готівки, банківських вкладів, кредитів, розрахунків з постачальниками та інші фінансові операції. За допомогою цього методу можна визначити загальний рух коштів підприємства, але не можна точно визначити, які саме операції виконались для отримання або витрати цих коштів.

Метод прямого обліку грошових потоків передбачає детальний аналіз всіх грошових операцій, що відбулися на підприємстві за певний період, з урахуванням їх впливу на рух коштів. Цей метод дозволяє точно визначити прибутки та витрати підприємства, відображає всі вхідні та вихідні грошові операції і є більш детальним інструментом для аналізу фінансової діяльності підприємства.

Обидва методи мають свої переваги та недоліки, і вибір методу залежить від потреб та можливостей підприємства, а також від регуляторних вимог та стандартів обліку.

Таким чином, щоб підприємство функціонувало ефективно, необхідно мати достатньо коштів, і аналіз грошових потоків допомагає визначити, чи достатньо у нього цих коштів. Аналіз грошових потоків є важливим інструментом управління грошовими коштами, оскільки дозволяє ефективно обробляти інформацію та приймати рішення щодо оптимізації грошових потоків. Аналіз грошових потоків також допомагає у прогнозуванні майбутніх грошових потоків та плануванні бізнес-операцій [4-5].

Аналіз руху грошових коштів також є ключовим інструментом для забезпечення фінансової стабільності підприємства. Цей аналіз дозволяє виявляти проблемні області управління грошовими потоками та вчасно реагувати на них, забезпечувати достатню ліквідність та платоспроможність підприємства. Крім того, аналіз руху грошових коштів допомагає визначати ефективність роботи підрозділів та окремих проектів, а також планувати бюджет на майбутній період. У цілому, аналіз руху грошових коштів дозволяє забезпечити ефективність управління фінансами підприємства та досягти успіху в його діяльності.

Перелік посилань:

1. Вербицька В. І. Теоретичні аспекти планування грошових потоків підприємств. *La science et la technologie à l'ère de la société de l'information: coll. de papiers scientifiques «ΛΟΓΟΣ»* з avec des matériaux de la conf. scientifique et pratique internationale, Bordeaux, 3 mars, 2019. Bordeaux : OP «Plateforme scientifique européenne», 2019. V.2. P. 56-59.

2. Піскунова Н. О. Удосконалення науково-методичного обґрунтування аналізу грошових потоків підприємств. *Економічний аналіз*. 2016. Том 25. № 2. С. 122–131.

3. Вербицька В. І., Сагретдінова Г. О. Облікова політика підприємства як засіб оптимізації безготівкових розрахунків. *Професійний менеджмент в сучасних умовах розвитку ринку*: матер. допов.

VI наук.-прак. конференції з міжнародною участю (м. Харків, 1 лист. 2017 р.). Харків: Монограф. 2017. С. 22-25.

4. Ясишена В. В. Теоретичні аспекти аналізу грошових потоків підприємств. *Економічний простір*. 2008. № 16. С. 123–131.

5. Стільник І., Загородна О. Грошові потоки підприємства: комплексний аналіз за даними фінансової звітності. *Міжнародний науковий журнал*. 2017. Вип. 1–2. С. 67–85

СИНЕРГІЯ БІЗНЕС-КОНСАЛТИНГУ, АУТСОРСИНГУ ТА ОСВІТИ: ТРЕНДИ І МОЖЛИВОСТІ У СФЕРІ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

Воляник Г.М., канд. екон. наук, доцент

Колінько Н.І., канд. екон. наук, доцент

Національний лісотехнічний університет України, м. Львів

Глобалізація сучасної економіки ставить нові вимоги до професії бухгалтера, що зумовлює необхідність переосмислення підходів до підготовки фахівців за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». Професійна освіта повинна закласти основу сукупності професійних знань, професійних навичок, професійних цінностей та етики, необхідних для підготовки компетентного професійного бухгалтера. При цьому необхідно орієнтуватись на прививання майбутнім фахівцям актуальних спеціалізованих компетенцій. Компетенції слід розглядати як здатність бухгалтера виконувати роботу відповідно до посадової інструкції [2].

Не слід ототожнювати поняття «компетенції бухгалтера» та «компетентності бухгалтера». Відповідно до міжнародного стандарту освіти для професійних бухгалтерів № 3 Професійні навички (Professional Skills and General Education): компетентність – можливість виконувати функціональну роль за певними стандартами з урахуванням реальної робочої обстановки. Компетентність передбачає дії, які виконує людина для визначення того, чи дійсно во-